

Vozík a vězení je pro každého

Radka Zaciosová

RADKA ZACIOSOVÁ

VĚZENÍ A VOZÍK

JE PRO KAŽDÉHO

© Radka Zaciosová, 2012

© Vydavatelství Hölzelová Eva, 2012

Tvorba obálky a ilustrace © René Vaněk, 2012

Fotografie © Eva Moučková, 2012

ISBN: 978-80-87739-04-4

Vězení a vozík

je pro každého

Chtěla bych poděkovat oddělení neurologie Příbram, JIP neurologie na Homolce, ARO Příbram, RÚ Kladruby, oddělení rehabilitace Příbram-Zdaboř, celé rodině a všem přátelům za péči a podporu, které mi během této těžké nemoci věnovali.

Radka Zaciosová

JAK SE DOSTAT DO ÚSTAVU

Při popíjení kávy či skleničky čehosi dobrého, v pohodlí a z bezpečného úkrytu svého pokoje, jsem si často ve večerních zprávách vyslechla sice smutné, ale mě se netýkající věty:

Při nočním návratu z diskotéky z místa x do místa y, nezvládl mladý řidič zatáčku a výsledkem nehody jsou dva těžce a dva lehce zranění.

To bylo to první, co mě v začátcích mého pobytu v rehabilitačním ústavu Kladruby napadlo. Tolik mladých lidí bych tu ani ve snu nečekala.

Během několika měsíců jsem si vyslechla mnoho příběhů o tom, z jakých příčin a jakým fofrem se sem dá dostat.

To, že vám operují z různých důvodů páteř a tady se vás snaží rozchodit, je jedna z dalších možností.

Dále tu také až přímo hmatatelně platí to sice rádobý přihloupelé, ale zde se nepřihloupě naplňující pořekadlo: Sportem k trvalé invaliditě. Sem patří hlavně jízdy na kole, lyžích, koních a samozřejmě oblíbené skoky do vody.

Několikaměsíční pobyt na lůžku vám zde taky bezpečně zajistí různé úrazy po normálních pádech ze střech, žebříků a stromů, ale i takové bizarnosti, jakými je například situace, kdy se s vámi utrhne balkón.

A to všechno si v našem rehabilitačním ústavu můžete přečíst na nástěnkách visících po chodbách: Statistika léčby pacientů. Přehledně, barevně a graficky vyvedené – ženy, muži, průměrný věk, příčiny vzniku postižení.

Že to zní morbidně? Že je to smutné? Že to raději nechcete ani slyšet, natož číst? To mě mrzí, protože pokud se chystáte hned zavřít knížku a říkáte si, že žádné stresy nemáte zapotřebí a přemýšlíte o jiné zábavě...škoda. Ale škoda pro vás. Mohli jste nahlédnout aspoň koutkem oka do světa, který neznáte, do světa plného smíchu a slz, stejného, jako je ten váš. A přece v něčem odlišného.

Naopak, určitě ji nezavřou ti, kteří si vzpomenu na kus svého života, kterým si museli sami projít, stejně jako já.

Nechod' přede mnou, možná bych tě nenásledoval.
Nechod' za mnou, možná nejsem schopen tě vést.
Pojď vedle mě a buď můj přítel...

PROTOŽE BAGR!

Nemám ráda filmy Woodyho Allena. Přesněji, ne nemám ráda, ale znervózňují mě. Začnu se ošívát, jakmile uvidím na obrazovce toho malého chlápka s kostěnými brýlemi, jak pobíhá po bytě, chytá se za hlavu, polyká prášky a řeší. Řeší zásadní problém: PROČ! Proč přišel-la, proč nepřišel-la, proč mu to řekl-la, proč mu to neřekl-la, a tak pořád dokola.

Stejně se vždy vydržím dívat až do konce a druhý den na něj pořád myslím. Šťourám se v těch jeho proč, třetí den se naštvu a řeknu si dost. Nejsem psycholog ani psychiatr, abych to jeho PROČ mně srozumitelně rozebrala.

Otázky typu W. A. mě ničí. Od mládí jsem si ve své fantazii vytvářela odpovědi na neuchopitelné otázky tak, aby je moje hlavička pobrala. Bravurně jsem si vysvětlila i takové složitosti jako vznik vesmíru, proč nám nefunguje celý mozek a jak to vlastně bylo s těmi pyramidami.

Pak ale nastupují otázky typu PROČ, na které jsem krátká. Proč se stalo tohle, a ne tamto, nebo něco úplně jiného. Odpovědi typu je to náhoda, je to osud, mně klid do dušičky nepřinesou. Až jednou jsem zaslechla geniální odpověď. Má dívka se urputně dohadovala a na otázku PROČ? jedno z nich odpovědělo: Protože bagr! Na blbou otázku, blbá odpověď.

Od té doby se u nás na nezodpověditelnou otázku odpovídá: „No protože bagr...” a dál se nediskutuje.

Když jsem byla tisíckrát v pokušení se dobrat toho: PROČ se to stalo kruci zrovna mně? Vždy mi naskočila ta spásná odpověď: Protože bagr!

Nedávno si mě prohlížel v obchodě jedem malý kluk.

„Mamí? Proč ta paní sedí na tom vozíku?”

Mamince sice trochu ztvrdly rysy, ale zvládla pedagogicky odpovědět.

„Já nevím, to se musíš zeptat sám.”

Kluk udělal pár kroků směrem ke mně a s neskrývanou zvědavostí mi položil otázku.

„Paní, proč sedíte v tom na vozíku???”

„Protože mám nemocný nohy.”

Zněla moje odpověď, protože dětem se nemá lhát a odpovídat se jim má srozumitelně.

V duchu mi ovšem zněla ta jediná správná a srozumitelná odpověď.

„NO PROTOŽE BAGR!”

Kapitola první

SUNDEJ SI TY DŘEVÁKY

Byly velikonoční svátky, bylo po daních a já jsem měla před sebou práci na DPH, takže jsem žila s pocitem: Vydrž ještě měsíc! Pro účetní je to nejhorší období celého roku, kdy se pracuje soboty, neděle, no prostě pořád. Uvítala jsem, když se mi ozvaly děti, že chtějí i s rodinami přijet k nám na chatu. Práci nějak doženu, i když mi bylo jasné, že to bude masakr. Sice jsem si trochu trpce pomyslela: Nejlepší hotel je mama and papa all inclusive, ale pořád lepší než brejlit s kalkulačkou v ruce do počítače.

Před dávnými lety jsem si poměrně tvrdě prosadila postavení chaty, vedena idylickými vzpomínkami na své prázdniny u babičky na vesnici. Až děti vyrostou, budou k nám jezdit se svými rodinami a budeme si užívat, hnala mě tehdy přes překážky romantická představa pobíhajících a žvatlajících vnoučat. Jen mi nějak uniklo nebo jsem si ty růžové brýle držela pevně na očích tak, že jsem neviděla, že někdo bude muset vařit, uklízet, starat se o zahradu a že až budu tou vysněnou babičkou, nebudu mít tolik elánu a sil. Dnešní pojem vyhořelost byl tehdy považován za totální lenost, a to se u nás v rodině prostě nenosí.

Seděla jsem doma na posteli a pomyšlení na úklid celého domu po zimě, než všichni ti potomci přijedou, ve mně vyvolávalo naprostý odpor.

Uměla jsem si naprosto logicky vysvětlit, co mi je. Před rokem mi umřel otec, na kterém jsem visela, a s mamkou

byla potíží, což se není až tak co divit, ale tuhle fázi zvládám jen se silně zaťatými zuby. Do práce dojíždím už patnáct let šedesát kilometrů a i přesto, že jsem samostatná jednotka, musím pracovat s lidmi, kteří mě po tolika letech spolupráce dokážou naprosto vyšokovat. Taky mě doběhla půvabná fáze života ženy, a to přechod. A taky se od Vánoc plácám v rýmečkách a chřípečkách a vůbec mám pocit, že je všechno na draka.

Mám načteno, že více než tři katastrofy po sobě jdoucí jsou důvodem k tomu, aby člověk něco zásadně přehodnotil. Je to prima, že v tom mám jasno. Jen ty priority jaksi nepřehodnocuji a místo toho sado-masochisticky v slabých chvílích dumám, jestli mě skolí infarkt nebo mrtvice nebo dostanu šanci v podobě rakoviny. Černé myšlenky si v duchu uzavírám slovy: Jsi magor a už ti úplně hrabe!

Tak jsem vstala, nabalila auto a odjeli jsme vstříc radostnému velikonočnímu víkendu.

Naštěstí malé děti mají tu zázračnou moc potlačit v dospělých jejich vlastní potřeby a já jsem zapomínala na to, že mi před pár dny docházely baterky. Jen mě občas přepadlo podivné brnění prstů u levé nohy.

Když jsem už alespoň po sté letěla po schodech pro něco do poschodí, nadávala jsem si, proč se normálně neobleču. Stylově jsem totiž pobíhala po domě v dřevácích, modrotiskové dlouhé sukni, a to jen proto, abych vytvořila tu správnou venkovskou atmosféru. Zapomínala jsem se přezout do pohodlnějších bot, neboť nápad s dřeváky

nebyl asi to pravý ořechový, když mě v nich tak pálí a brní nohy.

Byla jsem sice servaná jako borůvka, ale nezbyval mi čas myslet na všechny starosti, velikonoční svátky se nadmíru vyvedly a já jsem ani nepostřehla, že jsem v těch děsnejch dřevácích přijela i domů. Večer jsem seděla s nohama na stole a nadávala si, proč jsem si je nesundala.

Nožky bolely a nepřestávaly brnět.

Následující dva dny, když brnění nepřestávalo, jsem se odhodlala, ač nerada, že se objednám u lékaře. V telefonu mi odměřený hlas oznámil, že objednáci lhůty jsou dva, až tři týdny a na otázku, co mám dělat, když mě brní nohy teď, jsem dostala radu: V akutních případech se jezdí do nemocnice. Bezva, ale jak mám kruci poznat, jestli je to akutní, nebo ne?? Měla jsem sto chutí zařvat do telefonu. Nehudruj a buď ráda, taky ti mohli poradit nastudovat si Domácího lékaře, začínala jsem cynicky uvažovat.

Přestala jsem si spílat, proč jsem si ty dřeváky nesundala dřív, jelikož začínalo být zjevné, že od dřeváků to brnění pravděpodobně nebude. Večer jsem se rozhodla dát brnícím nohám ještě šanci. Udělám jim bylinkovou koupel a poskytnu těm chudinkám masáž. Trochu se mi ulevilo, ale přesto jsem zhlédla večerní televizní program vleže. Při filmu jsem zapomněla na brnění, v pohodě jsem vstala, vypnula televizi a vydala se do koupelny. Mezi dveřmi se mi nohy podlomily a já se sesunula k zemi.

Snažila jsem se postavit, ale nešlo to. Po čtyřech jsem se doplazila ke dveřím. Manžel už spal, na kliku jsem nedosáhla, a tak jsem bušila do skleněné výplně, dokud se